

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de avocatul Igor Țurcanu în numele și interesele Lidiei Țurcanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldovagaz” împotriva Lidiei Țurcanu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 4 martie 2024 a Curții de Apel Bălți,

*(Dosarul nr. 2r-176/24
NR. PIGD 2-23110266-01-2r-05042024)*

Restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care apelantul nu a remediat neajunsurile din cererea de apel, în termenul de procedură acordat de instanță.

Judecătoria Edineț, sediul central, jud. E. Pșenița,
Curtea de Apel Chișinău, jud. E. Grumeza, N. Chircu, D. Corolevschi,

5 februarie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților recursul declarat de avocatul Igor
Țurcanu în numele și interesele Lidiei Țurcanu,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 1 august 2023, SA „Moldovagaz” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Țurcanu, prin care a solicitat încasarea datoriei pentru gazelor naturale consumate pentru perioada ianuarie-aprilie 2023 în cuantum de 8 055,94 lei și a cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 20 noiembrie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul central, acțiunea civilă înaintată de SA „Moldovagaz” a fost admisă integral.

3. La 19 decembrie 2023, reprezentantul apelantei Țurcanu Lidia, avocatul Țurcanu Igor, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrară a hotărârii cu emiterea unei noi de respingere a acțiunii.

4. Prin încheierea din 29 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a comunicat apelantului/reprezentantului despre necesitatea prezentării apelului și indicării în cererea de apel a esenței și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, precum și bonului taxei de stat în sumă de 202,50 lei, stabilind un termen de până la 20 februarie 2024, ora 17:00 pentru înregistrarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți a apelului motivat cu semnătură olografă în atâtea copii câți participanți la proces sunt, sau electronică avansată calificată. S-a atenționat apelantului/reprezentantul că, în cazul în care va expedia cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat către instanța de apel prin alte mijloace, decât depunerea personală în instanță, urmează să se asigure că acestea vor parveni instanței de apel în termenul stabilit, până la 20 februarie 2024, ora 17:00.

5. Prin încheierea din 4 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul declarat de reprezentantul apelantei Lidia Țurcanu, avocatul Igor Țurcanu, împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul central.

6. La 19 martie 2024, avocatul Igor Țurcanu, în numele și interesele Lidiei Țurca, a declarat recurs împotriva încheierii din 4 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii și emiterea unei noi încheieri prin care să fie dat curs cererii de apel.

ARGUMENTELE RECURSULUI

7. În motivarea recursului, reprezentantul recurenteii a invocat că instanța de apel a aplicat greșit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, întrucât nu a ținut cont de faptul că apelanta a respectat termenul stabilit pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat.

8. A subliniat că restituirea apelului a fost dispusă fără o verificare corespunzătoare a faptului că apelul motivat și bonul taxei de stat au fost depuse în termenul stabilit, respectiv până la 20 februarie 2024, ora 17:00. Instanța de apel ar fi trebuit să analizeze cu atenție probele care atestă respectarea termenului, inclusiv documentele de confirmare privind expedierea actelor prin intermediul serviciilor poștale.

9. A menționat că, în cazul de față, apelanta a întreprins toate măsurile solicitate de instanță: a achitat taxa de stat și a formulat cererea de apel motivată. De asemenea, a informat instanța că documentele necesare, cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat, au fost depuse la oficiul poștal în timp util pentru a fi transmise până la termenul limită stabilit, respectiv 20 februarie 2024, ora 17:00, la Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți. Această informație, dovedită prin documente justificative, a fost ignorată în mod nejustificat de instanță.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.”

11. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

12. Art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă:

„În cererea de apel se indică: motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.”

13. Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

14. Art. 369 alin. (1) lit. a), alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1). Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

15. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

16. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

17. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

18. Art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă:

„(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

19. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

20. Art. 115 din Codul de procedură civilă:

„La cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.”

21. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă”.

22. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural”.

23. Art. 40 alin. (1) și (7) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 prevede că:

„Documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Modul de utilizare a documentelor electronice în cadrul procedurilor judiciare este reglementat de legislația procesuală.”

24. Art. 42 lit. b) și c) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022:

„Documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: b) să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; c) să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic;”

25. Art. 43 din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022:

„(1) Documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții: a) semnătura electronică sau sigiliul electronic este aplicat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie; b) pe documentul electronic este aplicată semnătura electronică autentică sau sigiliul electronic autentic al semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic indicat în document.

(2) Verificarea autenticității documentului electronic se efectuează prin verificarea, cu ajutorul dispozitivelor de verificare a semnăturilor electronice sau a sigiliilor

electronice și/sau al produsului, a autenticității semnăturii electronice sau a sigiliului electronic.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

26. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată menționează că încheierea din 4 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost notificată recurentei și avocatului ei, în mod electronic, la data de 6 martie 2024 (f.d.115). Astfel, recursul depus la 19 martie 2024, a fost declarant în conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă.

27. Examinând recursul declarat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează să fie respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive:

28. Din materialele dosarului rezultă că încheierea Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost comunicată apelantei Țurcanu Lidia, prin reprezentantul său avocat Igor Țurcanu, cu indicarea expresă a termenului limită până la 20 februarie 2024, ora 17:00, pentru depunerea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat. Apelantei i s-a atras atenția că, în cazul transmiterii actelor prin alte mijloace decât depunerea personală, aceasta are obligația să se asigure că actele vor parveni instanței în termen.

29. La fel, din materialele dosarului reiese că documentele necesare au fost înregistrate la Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți abia la data de 28 februarie 2024, ceea ce reprezintă o depășire a termenului imperativ stabilit de instanță.

30. Conform art. 112 alin. (4) și art. 113 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit de instanță este obligatoriu. Dreptul de a efectua actul procesual încetează odată cu expirarea termenului, iar nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a efectua actul procedural, dacă legea nu prevede altfel.

31. În cazul de față, apelanta și reprezentantul ei au fost informați în mod expres cu privire la acest aspect, dar nu au respectat termenul stabilit.

32. De asemenea, apelanta avea la dispoziție mecanismul procedural prevăzut de art. 115 din Codul de procedură civilă pentru a solicita prelungirea termenului procedural. Lipsa utilizării acestui instrument subliniază o lipsă de diligență din partea apelantei, ceea ce face imposibilă invocarea unei erori din partea instanței de apel.

33. În ceea ce privește cererea de apel transmisă prin poșta electronică la data de 20 februarie 2024, aceasta nu a fost semnată cu semnătura electronică

avansată calificată, conform art. 42 și art. 43 din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere. Documentele expediate prin mijloace electronice care nu respectă cerințele de autentificare prevăzute de lege nu pot fi considerate valabile, fiind lipsită astfel de valoare probantă.

34. Instanța de recurs menționează că respectarea termenelor și a cerințelor legale este esențială pentru asigurarea unui proces judiciar eficient și echitabil. Prin urmare, sancțiunea procedurală de restituire a cererii de apel reflectă necesitatea respectării disciplinei procedurale și principiului celerității procesului.

35. În concluzie, Completul de judecată constată că instanța de apel a aplicat corect dispozițiile art. 368 și art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, dispunând restituirea apelului.

36. Totodată, argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea contestată este legală și temeinică.

37. În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de avocatul Igor Țurcanu în numele și interesele Lidiei Țurcanu.

Menține încheierea din 4 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldovagaz” împotriva Lidiei Țurcanu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc